ಅಧ್ಯಾಯ – IV

ಬರಗಾಲ

ಅಧ್ಯಾಯ IV

ಬರಗಾಲ

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ, ಬರದ ಪರಿಣಾಮ, ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯವು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಕ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರದೇಶ–ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿಲ್ಲ. 1988 ರಲ್ಲಿ ಬರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಕೋಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ, ಹವಾಮಾನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸದ ಉಪಕರಣಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂವೇದಕಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯಂತಹ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿಂದ ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿತ್ತು. ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿನ ಕುಸಿತ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ಇಂಧನ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮಗಳಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ–ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ.

ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ, ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಮಳೆನೀರು ಕೊಯ್ಲು, ಅಂತರ್ಜಲ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಸನ್ನದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ತಗ್ಗಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಬರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸಮಗ್ರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. (ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಮತ್ತು ರಾಮನಗರ) ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯು ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಜೋಡಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದಾಗಿ ವಿಳಂಬವಾಯಿತು. ಪರಿಕ್ಷಾ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿನ ಸಾಧನೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು.

ಬರಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ 2.39 ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎಂ.ಜಿ.ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಜಿ.ಎಸ್. ಮೂಲಕ ಪರಿಹಾರ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ, ಇದು ತುಂಬಾ ವಿರಳವಾಗಿತ್ತು ಹೀಗಾಗಿ, ಬರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ, ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ತಗ್ಗಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ತಾರ್ಕಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ.

4.1 ಪರಿಚಯ

ಬರಗಾಲವು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿನಾಶಕಾರಿಯಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಅಂದರೆ, ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹಾನಿ, ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ–ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಅಡಚಣೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಮೇಲೆ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಚನಾತ್ಮಕವಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಶಮನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸನ್ನದ್ಧತೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಆಯೋಗವು (1976) ಬರವನ್ನು ಹವಾಮಾನ, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಜಲವಿಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಮೂರು ವಿಧಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿತ್ತು. ಹವಾಮಾನ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಳೆಯಿಂದ ಗಮನಾರ್ಹ ಇಳಿಕೆ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ (ಅಂದರೆ, ಶೇಕಡಾ 10 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು). ಜಲವಿಜ್ಞಾನದ ಬರಗಾಲವು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಹವಾಮಾನ ಬರಗಾಲದಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮೇಲ್ಮೈ ಮತ್ತು ಉಪ–ಮೇಲ್ಮೈ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತವೆ. ಕೃಷಿ ಬರಗಾಲವು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಮತ್ತು ಮಳೆ ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.

4.2 ರಾಜ್ಯದ ಬರಗಾಲದ ಚಿತ್ರಣ

ಕರ್ನಾಟಕವು ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಶೇಕಡಾ 70 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯ ಪ್ರದೇಶವು ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಬರಗಾಲದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗೆ ಋತುಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದಾಗಿ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಮತ್ತು ಬರಗಾಲದಂತಹ ವಿಪತ್ತುಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತವೆ. 2001 ರಿಂದ 2022 ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಎಸ್‌ಎನ್‌ಡಿಎಂಸಿಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ರಾಜ್ಯವು ಸುಮಾರು 15 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬರಗಾಲದಿಂದ ಬಾಧಿತವಾಗಿತ್ತು.

2019 ರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು / ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ, ರಾಜ್ಯವು 2019–23ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿಲ್ಲ. 2001 ರಿಂದ 2021 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರ ಸಂಭವಿಸುವಿಕೆಯ ಆವರ್ತನವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಈ ಕೆಳಗಿನ **ನಕ್ಷೆ 4.1** ರಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಕ್ಷೆ.4.1 ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ ನಕ್ಷೆ ಆವರ್ತನ 2001 ರಿಂದ 2021 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರ ಸಂಭವಿಸುವಿಕೆ

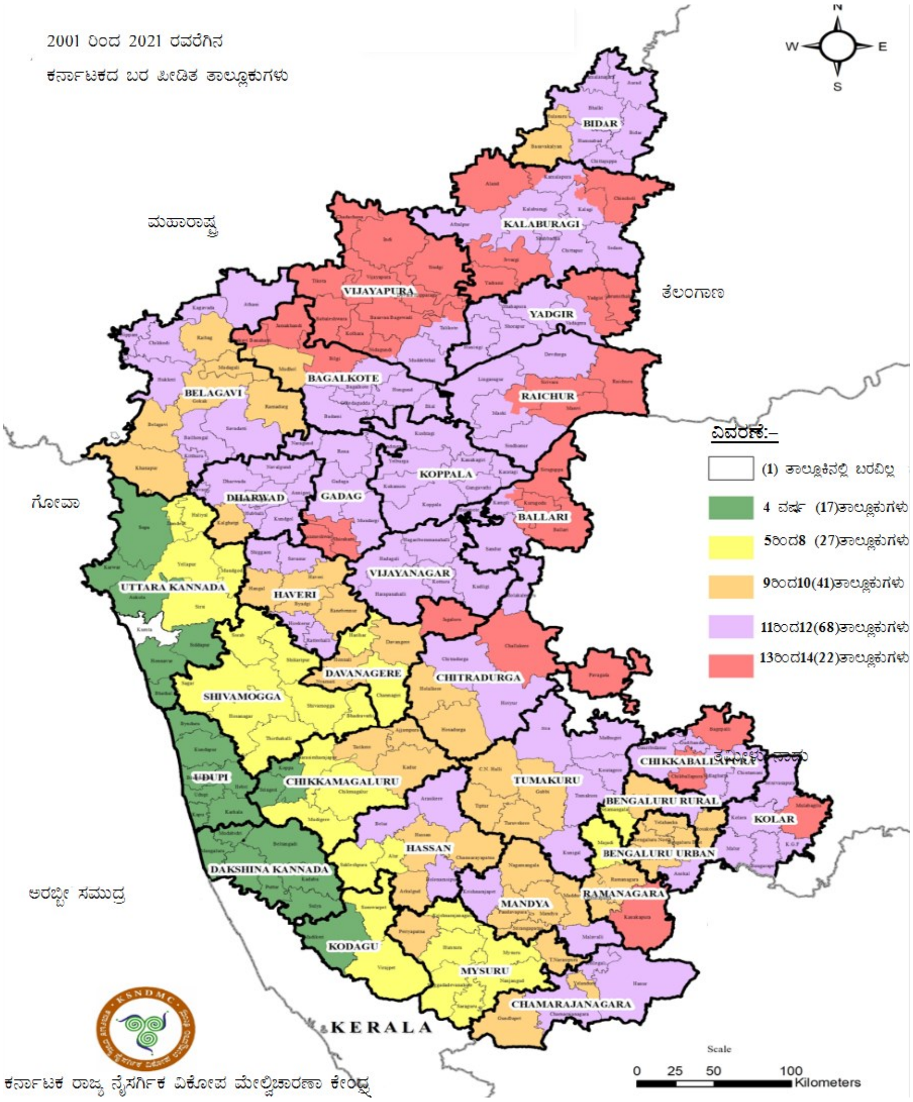

2017–2023ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ, ರಾಜ್ಯವು 2018 ರಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಬರದಿಂದ ಬಾಧಿತವಾಗಿದ್ದರೆ, 2019 ರಲ್ಲಿ ಬರದ ತೀವ್ರತೆಯು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಪರೀಕ್ಷಾ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರಪೀಡಿತ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು **ಕೋಷ್ಟಕ 4.1** ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 4.1: ಪರೀಕ್ಷಾ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರದಿಂದ ಬಾಧಿತವಾಗಿರುವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಒಟ್ಟು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬಾಧಿತ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	
		2018	2019
ಬೆಳಗಾವಿ	14	10	1
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	6	6	3
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	7	5	0
ದಾವಣಗೆರೆ	7	6	1
ಹಾವೇರಿ	8	7	0
ಕಲಬುರಗಿ	11	7	3
ಕೊಡಗು	3	3	0
ರಾಮನಗರ	4	4	2
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	7	4	0

ಮೂಲ: ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಅದೇ ರೀತಿ, 2001–2022ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರದಿಂದ ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವರ್ಷವಾರು ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು **ಅನುಬಂಧ 4.1** ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸರಾಸರಿ 3000 ಮಿ.ಮೀ.ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಸಹ ಬರದಿಂದ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಿದ್ದು, ನಿಷ್ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಶಮನ ಕ್ರಮಗಳು ಎದ್ದು ಕಾಣಿತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿದೆ.

4.2.1 ಬರ ಘೋಷಣೆ

ಬರ ಘೋಷಣೆಯು ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಆರಂಭವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರತಂದ ಬರ ಕೈಪಿಡಿಯು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ನಿಯತಾಂಕಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬರಗಾಲದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಸ್ತಾರ ಮತ್ತು ತೀವ್ರತೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ವಿವರವಾದ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ, ಇದನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಮೂಲಕ ನೆಲದ ಸತ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಬರದ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ, ಪಾರದರ್ಶಕ ಮತ್ತು ಸಮಯೋಚಿತ ಘೋಷಣೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಕೈಪಿಡಿಯ ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು.

ಆರು ವರ್ಷಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯವು 2018 ಮತ್ತು 2019 ರಲ್ಲಿ ಬರವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದೆ. 2018ರಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರು ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ 100 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಬರಪೀಡಿತ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದ್ದರೆ, ಹಿಂಗಾರು ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಬರಪೀಡಿತ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 156ಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಬರಗಾಲದ ಪರಿಣಾಮವು 2019 ರ ಮುಂಗಾರು ಋತುವಿನವರೆಗೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು, ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 49 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಬರಪೀಡಿತ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿತು.

4.2.2 ಬರಗಾಲದ ಪರಿಣಾಮ

ಬರಗಾಲವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸ್ಥೂಲ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಬರಗಾಲದ ಪರಿಣಾಮವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೃಷಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ವಿಸ್ತೃತ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಮಳೆಯ ಕೊರತೆಯು ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶದ ಕ್ಷೀಣತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. 2013 ರಿಂದ 2018 [20] ರವರೆಗಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅಂದಾಜಿಸಿದಂತೆ ವರ್ಷವಾರು ಬೆಳೆ ನಷ್ಟದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು **ಕೋಷ್ಟಕ 4.2** ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 4.2: ಬರದಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ಬೆಳೆ ನಷ್ಟ

ವರ್ಷ	ಅಂದಾಜು ಬೆಳೆ ನಷ್ಟ (₹ ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ)		
	ಕೃಷಿ	ತೋಟಗಾರಿಕೆ	ಒಟ್ಟು
2013	1,016.99	702.30	1,719.29
2014	2,706.17	882.90	3,589.07
2015	21,204.51	1,164.70	22,369.21
2016	22,533.58	1,757.28	24,290.86
2018	26,514.32	1,532.63	28,046.95
ಒಟ್ಟು			**80,015.38**

ಮೂಲ: ಇಲಾಖೆ ಒದಗಿಸಿದ ಜ್ಞಾಪಕ ಪತ್ರ

ಮೇಲಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಂದ ತಿಳಿದಂತೆ, ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಷ್ಟದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಏರಿಕೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ, ಇದು ಹವಾಮಾನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ದುರ್ಬಲತೆಯ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಬರಗಾಲವು ಮನೆಯ ಆಹಾರ ಅಭದ್ರತೆ, ನೀರಿನಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವ ಆರೋಗ್ಯ ಅಪಾಯಗಳು, ಜೀವನೋಪಾಯದ ನಷ್ಟ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು, ಇದು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಇತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಬರದಿಂದ ಬಾಧಿತರಾದ ಜನರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಎನ್‌ಡಿಆರ್‌ಎಫ್ / ಎಸ್‌ಡಿಆರ್‌ಎಫ್ ಮಾನದಂಡಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಬೆಳೆಗಳ ನಷ್ಟವನ್ನು ನಿಗದಿತ ದರದಲ್ಲಿ ಸರಿದೂಗಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡುತ್ತವೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಧನಸಹಾಯದ ಮೂಲಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ನೀಡಿತು.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು (2016) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ 'ಪರಿಹಾರ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, 2018–19ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬರಪೀಡಿತ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ₹1,625.39 ಕೋಟಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಗಮನಿಸಿದೆ.

4.3 ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆ

ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಚಕ್ರದ ಅಂಶಗಳಲ್ಲದೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ , ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ಬರದ ತೀವ್ರತೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ಬರ ಘೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಆದ್ಯತೆ, ಮತ್ತು ಬರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ. ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ

[20] 2020–2022ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ಬರಗಾಲವನ್ನು ಎದುರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು (ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು / ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ಇತ್ಯಾದಿ) ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಬರಪೀಡಿತ ಜನರಿಗೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಹಾರ/ನೆರವು ಒದಗಿಸಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬರ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

4.3.1 ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಚೌಕಟ್ಟು

ಎನ್‌ಡಿಎಂ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಭಾಗವಾಗಿ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010) 'ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆ' ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದಿತು, ಅದನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2020 ರಲ್ಲಿ ನವೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕೈಪಿಡಿ 2009 ಅನ್ನು ಸಹ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು, ಇದನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2016 ರಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕೈಪಿಡಿಯು ಬರದ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ಶಮನ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಳೆದ ಎರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರೂ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹವಾಮಾನ / ಮಳೆಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ/ಕೆಎಸ್‌ಡಿಎಂಎ ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರದೇಶ-ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಹೊರತರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ಭೂಸ್ವರೂಪವು ವಿವಿಧ ಹವಾಮಾನ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ತೇವಭರಿತ, ಉಪ-ತೇವಭರಿತ, ಅರೆ-ಶುಷ್ಕ ಮತ್ತು ಶುಷ್ಕ ಮತ್ತು ಭಾರಿ ಮಳೆ / ದಟ್ಟವಾದ ಅರಣ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಬರದ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು / ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳು, ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ, ಬಾಹ್ಯರೇಖೆ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನಗಳು, ಉಪ-ಮೇಲ್ಮೈ ತಡೆಗೋಡೆಗಳು, ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುವ ವಿಶೇಷ ಪ್ರದೇಶ ಆಧಾರಿತ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರದೇಶ-ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸದಿರಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ.

4.3.2 ಕೊರತೆಯ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ

ಬರ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವಂತೆ, ವಾಸ್ತವಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ವೀಕ್ಷಣಾ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕ ಆಡಳಿತ ಘಟಕ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ (ಉದಾ. ಉಪ-ವಿಭಾಗ/ಹೋಬಳಿ/ತಾಲ್ಲೂಕು/ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಇತ್ಯಾದಿ) ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದು ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ವೀಕ್ಷಣಾ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ರಾಜ್ಯದ ಹವಾಮಾನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

4.3.2.1 ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ/ಅಸಮರ್ಪಕ ಹವಾಮಾನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಉಪಕರಣ

ಬರ ಘೋಷಣೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಸೂಚಕಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಎಸ್‌ಡಿಎಂಪಿಯು ಕೆಎಸ್‌ಎನ್‌ಡಿಎಂಸಿಗೆ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 1988 ರಲ್ಲಿ ಬರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಕೋಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರೂ, ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ ಸ್ಥಾಪಿತ ಉಪಕರಣಗಳ ಕಡಿಮೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯಿಂದಾಗಿ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವು ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.

ಕೆಎಸ್‌ಎನ್‌ಡಿಎಂಸಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ (2009-2015) ಟೆಲಿಮೆಟ್ರಿಕ್ ಮಳೆ ಮಾಪಕಗಳು (ಟಿಆರ್‌ಜಿ) ಮತ್ತು ಟೆಲಿಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹವಾಮಾನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು (ಟಿಡಬ್ಲ್ಯೂಎಸ್) ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾ

ಒಪ್ಪಂದದೊಂದಿಗೆ ವಿವಿಧ ಮಧ್ಯಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ನವೀಕರಿಸಿತು. ಈ ಟಿಆರ್‌ಜಿಗಳು ಮತ್ತು ಟಿಡಬ್ಲ್ಯೂಎಸ್‌ಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ನಂತರ, **ಕೋಷ್ಟಕ 4.3** ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸದ ಈ ಉಪಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಗಮನಿಸಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 4.3: ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಟಿಆರ್‌ಜಿಗಳು ಮತ್ತು ಟಿಡಬ್ಲ್ಯೂಎಸ್‌ಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿ

(8 ಡಿಸೆಂಬರ್ 2023 ರಂತೆ ಸ್ಥಿತಿ)

ವರ್ಷ	ಟಿಆರ್‌ಜಿಗಳು		ಟಿಡಬ್ಲ್ಯೂಎಸ್‌ಗಳು	
	ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದದ್ದು	ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸದ್ದು	ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದದ್ದು	ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸದ್ದು
2018 ರವರೆಗೆ	5,891	12	834	4
2019	6,240	31	834	5
2020	6,343	159	834	27
2021	6,358	246	834	51
2022	6,358	968	834	102
2023	6,358	2,770	834	463

ಮೂಲ: ಕೆಎಸ್‌ಎನ್‌ಡಿಎಂಸಿ ಇಮೇಲ್ ಮೂಲಕ ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಡಿಸೆಂಬರ್ 2023 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ದೋಷಯುಕ್ತ ಸಾಧನಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು ಕ್ರಮವಾಗಿ 43 ಮತ್ತು 52 ಆಗಿತ್ತು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಹವಾಮಾನ ನಿಯತಾಂಕಗಳ ವಾಸ್ತವಿಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ದೋಷಯುಕ್ತ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಲು ಅಥವಾ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಕೆಎಸ್‌ಎನ್‌ಡಿಎಂಸಿ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಮಾರ್ಚ್ 2022 ರಿಂದ 1,289 ಟಿಆರ್‌ಜಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಚ್ 2023 ರಿಂದ 670 ಟಿಆರ್‌ಜಿಗಳಿಗೆ ಕೆಎಸ್‌ಡಿಎನ್‌ಎಂಸಿ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಒಟ್ಟು 153 ಟಿಆರ್‌ಜಿಗಳನ್ನು (ಸುಮಾರು ₹68 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚ – ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚ ₹45,000) "ಕಳ್ಳತನ"ವಾಗಿದೆ ಎಂದು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು 138 ಟಿಆರ್‌ಜಿಗಳನ್ನು 'ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗಿದೆ' ಎಂದು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಉಪಕರಣಗಳಿಂದ ಡೇಟಾವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಳ್ಳತನ / ಹಾನಿಯಾಗಿರುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಕೆಎಸ್‌ಎನ್‌ಡಿಎಂಸಿ ಅಥವಾ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ದೂರುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಲ್ಲ. ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಉಪಕರಣಗಳ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ **ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 4.1** ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 4.1: ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸದ ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು

ಮೂಲ: ಕೆಎಸ್‌ಎನ್‌ಡಿಎಂಸಿ

ನಿರ್ಗಮನ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ (ಜನವರಿ 2024) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ಥಾಪಿತ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಉಪಕರಣಗಳಿಗೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ಒಪ್ಪಂದಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯೇ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದಲ್ಲಿನ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಭರವಸೆ ನೀಡಿತು.

ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಕೊರತೆಯುಳ್ಳ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಿರ್ವಹಣಾ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ನವೀಕರಿಸಲು (ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವಧಿ ಮುಗಿದಿದೆ) ಅಥವಾ ಹವಾಮಾನ ನಿಯತಾಂಕಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಲು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾದ ಹೊಸ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಮಯೋಚಿತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಉತ್ತರವು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

4.3.2.2 ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂವೇದಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸದಿರುವುದು

ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶದ ಸಮರ್ಪಕತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯುವುದು ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬರವನ್ನು ಘೋಷಿಸಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳದ ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶವು ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಸಂವೇದಕಗಳು ಅಥವಾ ಉಪಗ್ರಹ ದೂರ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪದೇ ಪದೇ ಬರದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ನಂತರ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂವೇದಕಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ, ಇದು ಪ್ರದೇಶವಾರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬರ ಶಮನ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

4.4 ಬರಗಾಲದ ವಿರುದ್ಧ ಸನ್ನದ್ಧತೆ

4.4.1 ಬರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಸನ್ನದ್ಧತೆ

ಬರಗಾಲದ ಸಿದ್ಧತೆಯು ಸಮುದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಶಮನವಾಗಿಸಲು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ದೀರ್ಘಕಾಲದ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಕ್ರಮಗಳು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಮುಂಬರುವ ಕಂಡಿಕೆಗಳು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಲೋಪಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

4.4.1.1 ರಾಜ್ಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ 2016ರ ಬರ ಕೈಪಿಡಿಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ 2.1.1 ರ ಪ್ರಕಾರ, ಬರ ನಿಗಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಪ್ರದೇಶ–ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು[21] ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಸುಸಜ್ಜಿತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದಾಗ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ತೊಂದರೆ ಮತ್ತು ಅಡಚಣೆಯನ್ನು ಶಮನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಬಹುದು.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವಂತೆ, ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಪ್ರಾರಂಭವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ನಿಯತಾಂಕಗಳೆಂದರೆ (i) ಮಳೆ (ii) ಬಿತ್ತನೆಯ ಪ್ರಗತಿ (iii) ದೂರ ಸಂವೇದಿ ಆಧಾರಿತ ಸಸ್ಯ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳು, (iv) ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಆಧಾರಿತ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳು ಮತ್ತು (v) ಜಲವಿಜ್ಞಾನ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳು (ಅಂತರ್ಜಲ ಬರ ಸೂಚ್ಯಂಕ), ಇವುಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯು ಬರವನ್ನು ಊಹಿಸಲು, ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಹಿಂದಿನ ಕಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದಲ್ಲಿನ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸದಿರಲು ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು.

ಇದಲ್ಲದೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ/ಕೆಎಸ್‌ಡಿಎಂಎ/ಎಸ್‌ಇಸಿ ಬರಪೀಡಿತ ಯಾವುದೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ (ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುವ) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಲಭ್ಯವಿರುವ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕೃಷಿ, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಮತ್ತು ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಇಲಾಖೆಗಳು 2023–24ರಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿವೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2024). 2023–24 ರ ಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಅವಲೋಕನದೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿದಂತಾಗಿದೆ.

[21] ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆ ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ವರ್ಣಪಟಲದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದೆ.

4.4.1.2 ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಲ್ಲದ ಬೆಳೆ ಹವಾಮಾನ ನಿಗಾ ಗುಂಪು

ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಬ್ಲ್ಯೂಜಿ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಹವಾಮಾನ ನಿಗಾ ಗುಂಪು (ಸಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಬ್ಲ್ಯೂಜಿ) ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತ್ತು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಬರ ಕೈಪಿಡಿ, 2020 ರ ಪ್ರಕಾರ, ಸಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಬ್ಲ್ಯೂಜಿಯು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ (ಜೂನ್ ನಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್) ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಬರದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಬರಗಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಭೆಗಳ ಆವರ್ತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. 2017 ರಿಂದ 2022 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಊಹಿಸಿದಂತೆ ಸಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಬ್ಲ್ಯೂಜಿ ಸಭೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮುಂಗಾರು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವ 16 ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಬ್ಲ್ಯೂಜಿಯ ಸಭೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಶೂನ್ಯದಿಂದ ಆರರ ನಡುವೆ ಇತ್ತು.

2018–19ರ ಬರಗಾಲ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಭೆಗಳ ನಡುವಳಿಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ನಂತರ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರತಿ ವಾರ ಸಭೆ ಸೇರಲು ಸಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಬ್ಲ್ಯೂಜಿ (28 ಜುಲೈ 2018) ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, 2018 ರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಭೆಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಸಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಬ್ಲ್ಯೂಜಿಯ ಸಾಕಷ್ಟು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ತೀವ್ರ ಮಳೆ / ಪ್ರವಾಹ / ಭೂಕುಸಿತವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು / ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಸನ್ನದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು.

ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು 2023–24 ರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬರಪೀಡಿತ ಕಾರಣ, ಸಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಬ್ಲ್ಯೂಜಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು 14 ಬಾರಿ ಸಭೆ ಪೂರೈಸಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳಿದೆ (ಆಗಸ್ಟ್ 2024). ಬರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇತರ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತುಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ಸಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಬ್ಲ್ಯೂಜಿ ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ತರ ಸಮರ್ಥನೀಯವಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, 2018 ರ ಬರ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಬ್ಲ್ಯೂಜಿಯ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರವು ಮೌನವಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವು ₹28,046 ಕೋಟಿ ಆಗಿತ್ತು.

4.4.1.3 ಬರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು (ಡಿಎಂಐಎಸ್) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಬರ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಷರತ್ತು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪುನರಾವರ್ತಿಸಬೇಕು, ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಡಿಎಂಐಎಸ್ ಅನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಪುನರಾವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಬರಗಾಲದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಡಿಎಂಐಎಸ್ ಅನ್ನು ಪ್ರತಿ ವಾರ ನವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ/ನೋಡಲ್ ಇಲಾಖೆಯು ನಿಗದಿತ ಡಿಎಂಐಎಸ್ ಅನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲೆ/ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಬರಗಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ಸೂಚಕಗಳು ಮತ್ತು ಬರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ, ರೈತರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ, ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಮೇವು ಮತ್ತು ಮೇವಿನ ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯದಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಡಿಎಂಐಎಸ್ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಭವಿಷ್ಯದ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸನ್ನದ್ಧತೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಸೂಚಕಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸಮಯ ಸರಣಿ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು.

2023 ರ ಮುಂಗಾರು ಬರಗಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಜಿಐಎಸ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2024).

4.4.1.4 ಪ್ರಮಾಣಿತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ವಿಧಾನದ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ

ಬರ ಅಸ್ಥಿರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ನವೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು (ಎಸ್‌ಒಪಿ) ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು / ನೀಡುವುದು ಬರ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಎಸ್‌ಡಿಎಂಪಿ ತನ್ನ ಯೋಜನೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಎಸ್‌ಒಪಿಗಳು, ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಿದ್ಧತೆ, ನಿಯಮಿತ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಸಹ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿತು.
ಆದಾಗ್ಯೂ, ಸಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಬ್ಲ್ಯೂಜಿಯ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸಭೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಡಿಎಂಐಎಸ್ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಬರ ಘೋಷಣೆಗೆ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ನಂತರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಸ್‌ಒಪಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ / ನೀಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಬರ ಘೋಷಣೆ ಆದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭೂರಹಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಎಂಜಿಎನ್‌ಆರ್‌ಇಜಿಎಸ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವುದು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಜಾನುವಾರುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ, ಮೇವು ಪೂರೈಕೆ ಮುಂತಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಎಸ್‌ಡಿಆರ್‌ಎಫ್ ಅನುದಾನದಡಿ ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.

4.4.2 ಬರ ಶಮನ ಕ್ರಮಗಳು

ಬರ ತಗ್ಗಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳೆಂದರೆ ಮಣ್ಣಿನ ಸವೆತವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಮಳೆನೀರಿನ ಮೇಲ್ಮೈ ಹರಿವನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು. ಇದು ವ್ಯಾಪಕ ಶ್ರೇಣಿಯ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. 2018ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯದ ಹಲವೆಡೆ ಮಳೆಯ ಕೊರತೆ ಇದ್ದರೂ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಮುಂತಾದ ದಕ್ಷಿಣ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಸ್ಟ್ ನಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಮಳೆ ಮತ್ತು ವಿನಾಶಕಾರಿ ಪ್ರವಾಹ / ಭೂಕುಸಿತದಿಂದ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗಿವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಅದೇ ವರ್ಷದ ಹಿಂಗಾರು ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಬರಪೀಡಿತ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2018).

ಮುಂದಿನ ಕಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ / ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತಗಳು ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ನೀರು ಕೊಯ್ಲು, ಕೃತಕ ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಕ ಉಪಶಮನಕಾರಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

4.4.2.1 ನೋಡಲ್ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ

ಬರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಿರಂತರ ಮಾಹಿತಿಯ ಹರಿವು ಮತ್ತು ಸ್ಪಂದನಶೀಲ ಆಡಳಿತ ರಚನೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ನೈಋತ್ಯ ಮತ್ತು ಈಶಾನ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್‌ಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ, ಜಲಾಶಯ/ ಕೆರೆಗಳ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ, ಮೇಲ್ಮೈ ನೀರು / ಅಂತರ್ಜಲ, ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ, ಬಿತ್ತನೆ / ಬೆಳೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ–ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಟ್ಟದ ವಿವರಗಳ ದೃಢವಾದ ಡೇಟಾಬೇಸ್ ಅನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಲು ಎಸ್‌ಡಿಎಂಪಿಗಳು ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಎಸ್‌ಡಿಎಂಪಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ವಿಪತ್ತುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ನೋಡಲ್ ಇಲಾಖೆಯು ಆಯಾ ಇಲಾಖೆಗಳು / ಕೈಗೊಂಡ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು / ಕ್ರಮಗಳ

ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ[22] ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ, ಎನ್‌ಡಿಎಂಎ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು / ಕೈಪಿಡಿಯ ಅನುಸರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ನೋಡಲ್ ಇಲಾಖೆಯು ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವವನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು / ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕ್ರಮಗಳು ಬರಗಾಲದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೂರ ಹೋಗಬಹುದಿತ್ತು.

ಹೀಗಾಗಿ, ಅಗತ್ಯ ಬರ ನಿವಾರಣೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಸಂಬಂಧಿತ ಇಲಾಖೆಗಳ ನಡುವೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಮನ್ವಯದ ಕೊರತೆಯು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

4.4.2.2 ಮಿಷನ್ / ಕಾರ್ಯಪಡೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಬರ ಕೈಪಿಡಿ 2016 ಬರ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ/ಪರಿಹಾರ ಆಡಳಿತಗಳು ಒಂದು ಅಭಿಯಾನ/ಕಾರ್ಯಪಡೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತ್ತು, ಇದು ದೈನಂದಿನ ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನೀತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಿಷನ್ / ಕಾರ್ಯಪಡೆಯು ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಕೃಷಿ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳ ತಜ್ಞರು, ಈ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಹಿರಿಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಎನ್‌ಜಿಒಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.

2022–23 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಬರ ಶಮನಗೊಳಿಸಲು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ಮಿಷನ್ / ಕಾರ್ಯಪಡೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಬರಗಾಲದ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು, ರಾಜ್ಯದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಗಳ ವಿತರಣೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು ಬರಗಾಲದ ವಿವಿಧ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಬರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ನೀತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಕಡ್ಡಾಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿಲ್ಲ.

ನಿರ್ಗಮನ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರವು (ಜನವರಿ 2024) ಕಾರ್ಯಪಡೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ (ನವೆಂಬರ್ 2023) ಮತ್ತು ಬರ ಮಾದರಿಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು, ನೀರು ಕೊಯ್ಲು / ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಂತಾದ ಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬಲಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ನೀತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲು ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಬರ ಕೈಪಿಡಿಯ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ತಪ್ಪುದಾರಿಗೆಳೆಯುವ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ, ಇದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಅವಲೋಕನವಾಗಿದೆ.

4.4.2.3 ಅಸಮರ್ಪಕ ಬರ ಅಪಾಯ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲತೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಬರ ಶಮನ ಕುರಿತ ಮಿಷನ್/ಕಾರ್ಯಪಡೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರ ಅಪಾಯ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲತೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ನಡೆಸುವ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು, ಇದು ರಾಜ್ಯದ ಬರಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಬರದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ತೀವ್ರತೆ, ದುರ್ಬಲ

[22] ಕೃಷಿ, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯಗಳು, ಸಮುದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಬೆಳೆ ನಷ್ಟ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿನ ಕುಸಿತ, ಜಾನುವಾರುಗಳ ನಷ್ಟ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ಇಂಧನ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಬರಗಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ವೆಚ್ಚದ ಪರಿಮಾಣ ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಈ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವಾಗಿತ್ತು. ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ತಾರ್ಕಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಶಮನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಅಂತಹ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಬರಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಅಂದಾಜು ಬೆಳೆ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳ ನಷ್ಟದ ದತ್ತಾಂಶಗಳು ನೋಡಲ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದರೂ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿನ ಕುಸಿತ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ಇಂಧನ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮಗಳಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

ನಿರ್ಗಮನ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ, ಕೆಎಸ್‌ಡಿಎಂಎ ಆಯುಕ್ತರು (ಜನವರಿ 2024) ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳ ಡೇಟಾವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಆದರೆ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಸಂಬಂಧಿತ ಅಂಶಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

4.4.2.4 ಬರ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಸಮುದಾಯಗಳು/ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳದಿರುವುದು

ಸಮುದಾಯದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯು ವ್ಯಾಪಕವಾದಷ್ಟೂ, ಬರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಬರ ಶಮನದ ನೀತಿಗಳು/ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಗೃತಿ ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಬರ ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಬರ ಕೈಪಿಡಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವು ಬರ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಎನ್‌ಜಿಒಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಎನ್‌ಜಿಒಗಳು) ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಸಿಎಸ್‌ಒಗಳು) ಸ್ಥಳೀಯ ಉಪಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಸಂಪರ್ಕದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ, ಇದನ್ನು ಪರಿಹಾರ ನೆರವಿನ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲು ಮತ್ತು ಶಮನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎನ್‌ಜಿಒಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಎಸ್‌ಒಗಳಿಗಾಗಿ ಸಮನ್ವಯ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಆದಾಗ್ಯೂ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತಗಳು ಬರ-ನಿರೋಧಕ / ಶಮನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯಗಳು, ಎನ್‌ಜಿಒಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಎಸ್‌ಒಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಲಭ್ಯವಿರುವ ದಾಖಲೆಗಳು ತೋರಿಸಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಎನ್‌ಜಿಒಗಳು / ಸಿಎಸ್‌ಒಗಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಳೀಯ / ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯ ಬೆಳೆ, ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ತಂತ್ರಗಳು ಮುಂತಾದ ಬರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಶಮನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬರ ಶಮನ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2024).

ಶಿಫಾರಸು 8: ಭೌಗೋಳಿಕ-ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹವಾಮಾನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಬರವನ್ನು ಶಮನಗೊಳಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಬರ ನಿವಾರಣೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಲುದಾರರ ನಡುವೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

4.4.2.5 ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯು ದೊಡ್ಡ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಮಳೆ ಮತ್ತು ಹರಿವಿನ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ರಚನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾನವ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ದಾರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಂತರ್ಜಲವನ್ನು ಕೃತಕವಾಗಿ ಮರುಪೂರಣ ಮಾಡುವುದು[23], ಮಳೆನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು, ಇದು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ, ಸಮುದಾಯ–ಆಧಾರಿತ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿದೆ.

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅಂತಹ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿಲ್ಲ, 2018 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು 3–4 ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಬರಪೀಡಿತ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶದಿಂದ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುವ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರೂ,[24] ಕಾಯ್ದೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಜಲ ಕೊಯ್ಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರವು (ಆಗಸ್ಟ್ 2024) ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಆರ್‌ಡಿಪಿಆರ್ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ವಿನಂತಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿತು.

4.4.2.6 ಅಂತರ್ಜಲದ ಕೃತಕ ಮರುಪೂರಣ

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಜಲಯುಕ್ತ ಶಿವಾರ್ ಯೋಜನೆ, ಗುಜರಾತ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಜಲಾಂ ಸುಫಲಾಂ ಜಲಸಂಚಾಯ್ ಅಭಿಯಾನ, ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಜಲ ಸ್ವಾವಲಂಬನ್ ಅಭಿಯಾನ, ತೆಲಂಗಾಣದಲ್ಲಿ ಮಿಷನ್ ಕಾಕತಿಯಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಂತಾದ ಸುಸ್ಥಿರ ಜಲ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಮೂಲಕ ಅಂತರ್ಜಲ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕೃತಕ ಮರುಪೂರಣ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿವೆ.

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಅಂತರ್ಜಲ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕೃತಕ ಮರುಪೂರಣ ಕುರಿತು ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ನವೀನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಲ್ಲ.

ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ರೀಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ರೀಚಾರ್ಜ್ ರಚನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ವಿಧದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ "ಕೃತಕ ಮರುಪೂರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್" ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನಾ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಅಂತರ್ಜಲ ಮಂಡಳಿಯು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೃತಕ ಮರುಪೂರಣ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಯಾವುದೇ ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಕೃತಕ ಮರುಪೂರಣ ರಚನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ಮೊದಲು, ತಾಂತ್ರಿಕ ತಜ್ಞರು ಸ್ಥಳ–ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆ/ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.

---

[23] ಮಣ್ಣಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಕೃತಕ ಮರುಪೂರಣ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯರೇಖೆ ಬಂಡಿಂಗ್, ಬಾಹ್ಯರೇಖೆ ಕಂದಕ, ಬಾಹ್ಯರೇಖೆ ಕೃಷಿ, ಬೆಂಚ್ ಟೆರೇಸಿಂಗ್, ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಬಂಡಿಂಗ್, ಗಲ್ಲಿ ಪ್ಲಗ್ಗಿಂಗ್, ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಮ್‌ಗಳು, ನಲ್ಲಾ ಬಂಡಿಂಗ್, ಪರ್ಕೋಲೇಷನ್ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಬಾವಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸೇರಿವೆ.

[24] ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1964 (ಆಗಸ್ಟ್ 2009)

4.4.2.7 ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿಲ್ಲದ ಅಂತರ್ಜಲ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆ

ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆಯ ಕೊರತೆ ಅಥವಾ ಕಳಪೆ ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಂದಾಗಿ ಅತಿಯಾದ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆ, ಕಳಪೆ ಮರುಪೂರಣದಿಂದಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳು ಮತ್ತು ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟ ಕುಸಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಸಂಭವನೀಯ ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಸೂಚಕವಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು (ಏಪ್ರಿಲ್ 2011) ಕರ್ನಾಟಕ ಅಂತರ್ಜಲ (ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹಿಡಿತ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕಾಯ್ದೆ, 2011 ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು ಮತ್ತು (ಮಾರ್ಚ್ 2012) ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಂತರ್ಜಲ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು (ಕೆಜಿಡಬ್ಲ್ಯೂಎ) ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು/ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಲದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತರ್ಜಲ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣದ ಕುರಿತು ಸಿಎಜಿಯ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿ (2021 ರ ಕೇಂದ್ರ ವರದಿ ಸಂಖ್ಯೆ 9) ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು ಸಿಜಿಡಬ್ಲ್ಯೂಎ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎರಡರ ಏಕರೂಪತೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಲ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿಜಿಡಬ್ಲ್ಯೂಎ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಮರುಹೊಂದಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ರಾಜ್ಯವು ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಬರಗಾಲದ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರೂ ಕೆಜಿಡಬ್ಲ್ಯೂಎಗೆ ಅಂತರ್ಜಲದ ಅತಿಯಾದ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿದೆ:

- ಖಾಸಗಿ ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕರ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಲವನ್ನು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಮತ್ತು ಅತಿಯಾಗಿ ಹೊರತೆಗೆಯುವುದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ;
- ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಯ–ಸರಣಿಯ ದತ್ತಾಂಶವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ನೀರಿನ ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಅಧಿಸೂಚಿತ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರೆದ ಒಟ್ಟು ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ದತ್ತಾಂಶವಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ.
- ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಅಂತರ್ಜಲ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆಯ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ.
- ಎರಡು ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳ ನಡುವೆ ಕನಿಷ್ಠ 500 ಮೀಟರ್ ಅಂತರವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ನಿಯಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲ/ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ.

ಅಂತರ್ಜಲ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿನ ಸಡಿಲತೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಅಂತರ್ಜಲ ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು 2012 ರಲ್ಲಿ 35 ರಿಂದ 2020 ರಲ್ಲಿ 45 ಕ್ಕೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು, ಇದು ಅಂತರ್ಜಲದ ಅತಿಯಾದ ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗಿ ನೀರು ಅಳಿವಿನ ಅಪಾಯದತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತರ್ಜಲ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆಯ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ **ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 4.2** ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 4.2: ಅಂತರ್ಜಲ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆಯ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಸ್ಥಿತಿ

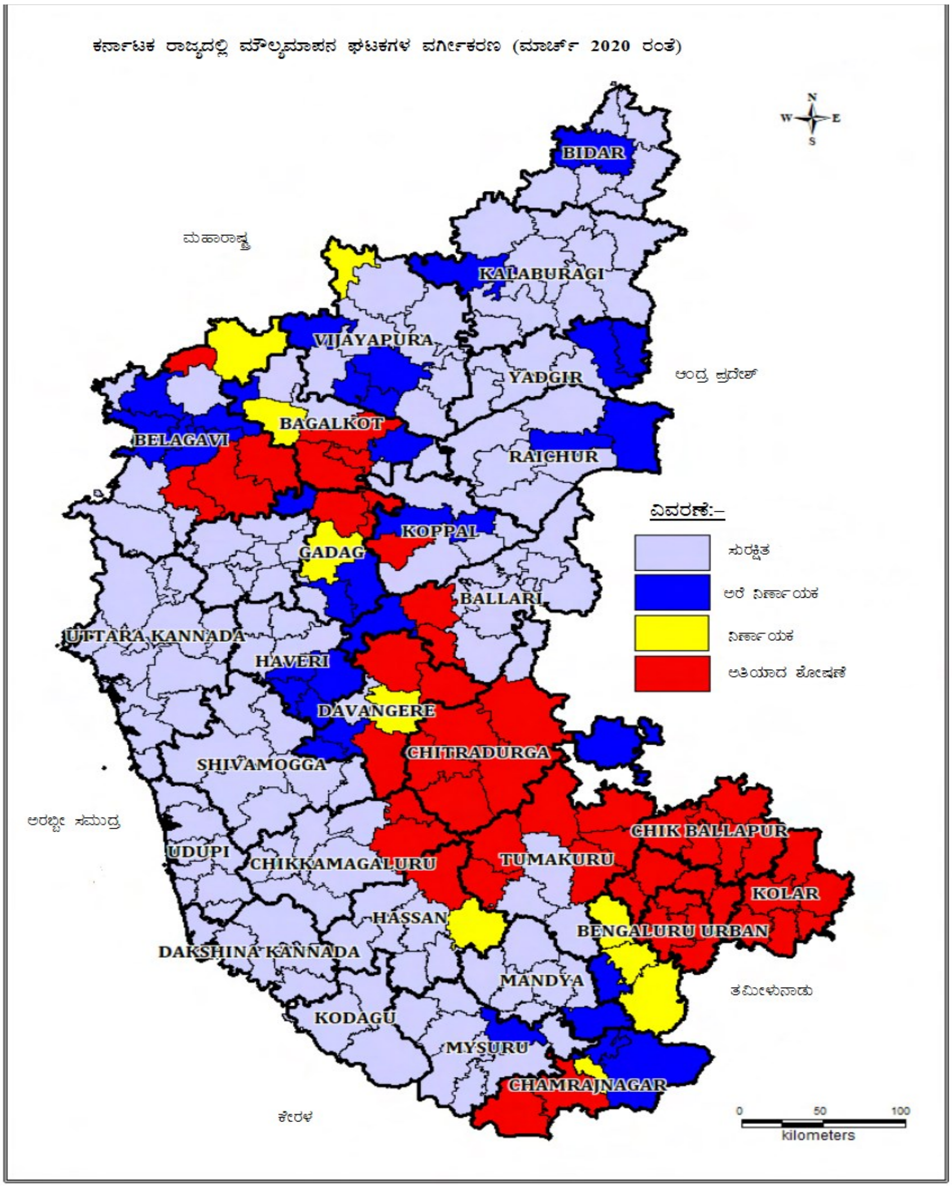

ಮೂಲ: ಕೆಎಸ್‌ಎನ್‌ಡಿಎಂಸಿ

ಪರೀಕ್ಷಿತ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಲ ಸಂಕಷ್ಟ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ **ಕೋಷ್ಟಕ 4.4** ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 4.4: ಪರೀಕ್ಷಾ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಲ ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆ	ಅಂತರ್ಜಲ ಸಂಕಷ್ಟ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ			
	2012	2015	2017	2020
ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚಿತವಾಗಿರುವ ಒಟ್ಟು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು	***35***	***30***	***43***	***45***
ಬೆಳಗಾವಿ	4	1	3	3
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	5	5	5	6
ದಾವಣಗೆರೆ	1	1	3	2
ರಾಮನಗರ	2	1	2	2

ಜಿಲ್ಲೆ	ಅಂತರ್ಜಲ ಸಂಕಷ್ಟ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ			
	2012	2015	2017	2020
ಒಟ್ಟು (ಅಧಿಸೂಚಿತ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಶೇಕಡಾ)	**12 (34)**	**8 (27)**	**13 (30)**	**13 (29)**

ಮೂಲ: ಕೆಜಿಡಬ್ಲ್ಯೂಎ ಒದಗಿಸಿದ ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತಗಳು ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ / ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಲದ ಅತಿಯಾದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ, ರಾಜ್ಯ/ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊರೆಯಲು ಆಶ್ರಯಿಸಿದರು, ಜೊತೆಗೆ ಬರಗಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಂಕರ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಮಾಲೀಕರಿಂದ ನೀರನ್ನು ಪಡೆದರು. ಇದು ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಒತ್ತಡವನ್ನು ಉಲ್ಬಣಗೊಳಿಸಿತು.

ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಲಭ್ಯವಿರುವ ನೀರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತಾ/ಶಮನ ಕ್ರಮಗಳ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಲದ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆಯು ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬರದ ತೀವ್ರತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಸರ್ಕಾರವು (ಆಗಸ್ಟ್ 2024) ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಆರ್‌ಡಿಪಿಆರ್ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ವಿನಂತಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿತು.

ಶಿಫಾರಸು 9: ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಅಂತರ್ಜಲ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಒತ್ತು ನೀಡಬೇಕು.

ಬರ ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಡಿಲತೆ – ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಕರಣದ ಅಧ್ಯಯನ

ಹಿಂದಿನ ಕಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರವು ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಗಾಲದ ಅಪಾಯಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಅಂತರ್ಜಲದ ಅತಿಯಾದ ಬಳಕೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ಜಲ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದವು ಎಂದು ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಮತ್ತು ಬರದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಶಮನಗೊಳಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಅದರಂತೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಬರಪೀಡಿತ ಪೂರ್ವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಾಸನ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ತುಮಕೂರು, ರಾಮನಗರ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಇತರ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು. ಪಶ್ಚಿಮಮುಖಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುವ ತೊರೆಗಳಿಂದ 24.01 ಟಿಎಂಸಿ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಮತ್ತು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಲು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಲಾಯಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2014). ಅನುಮೋದಿತ ಡಿಪಿಆರ್ (ಜುಲೈ 2012) ಪ್ರಕಾರ ₹8,323.50 ಕೋಟಿಗಳ ಮೂಲ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ₹12,912.36 ಕೋಟಿಗೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2014) ಮತ್ತು ₹23,251.66 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು. 2023–24ರ ವೇಳೆಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಬೇಕಿದ್ದ ಯೋಜನೆಯು ಆಗಸ್ಟ್ 2023 ರ ವೇಳೆಗೆ ಒಟ್ಟು ₹14,076.15 ಕೋಟಿಗಳ ವೆಚ್ಚದೊಂದಿಗೆ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ (ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ – ಶೇಕಡಾ 60).

ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಭರ್ತಿಗೆ 5.093 ಟಿಎಂಸಿ ಹಾಗೂ ರಾಮನಗರದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ 1.834 ಟಿಎಂಸಿ ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಯೋಜನೆಯು ಅನುಚಿತ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಅಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ವಿಳಂಬದಿಂದಾಗಿ ಯೋಜನೆಯ ವಿನ್ಯಾಸ / ಜೋಡಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ

*ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಪರೀಕ್ಷಾ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು **ಕೋಷ್ಟಕ 4.5** ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.*

ಕೋಷ್ಟಕ 4.5: ಪರೀಕ್ಷಾ ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ಸ್ಥಿತಿ

ಕೆಲಸದ ಐಟಂ	ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ		ರಾಮನಗರ	
	ಡಿಪಿಆರ್ ಪ್ರಕಾರ	ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ	ಡಿಪಿಆರ್ ಪ್ರಕಾರ	ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ
ಪೈಪ್ ಲೈನ್‌ನ ಉದ್ದ (ಕಿ.ಮೀ.)	69.87	0	4.50	0.50
ಭೂಸ್ವಾಧೀನ (ಎಕರೆ-ಗುಂಟೆಗಳು)	131.33	0	7.13	0

ಮೂಲ: ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಜಲ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಹೀಗಾಗಿ, ಯೋಜನಾ ನಿರ್ಮಾಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ 10 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವೂ ಬರಪೀಡಿತ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲಸದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಯೋಜನೆಯ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯು ದೂರದ ಕನಸಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಿತು.

4.4.3 ಬರದ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳು

ಬರಗಾಲದ ಸಂಕಷ್ಟದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಗೋಚರಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ಬರ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಜನರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಈ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಕ್ರಮಗಳು ವಲಯ-ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಪಾರ ಅಂತರ-ಇಲಾಖಾ ಸಮನ್ವಯದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

4.4.3.1 ಬರ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವಾಗ, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ (ಎಂಜಿಎನ್‌ಆರ್‌ಇಜಿಎಸ್) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವುದು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಮೇವು ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರು ರಕ್ಷಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಎಸ್‌ಡಿಆರ್‌ಎಫ್ ಮಾನದಂಡಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು *ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಗಮನಿಸಿದೆ.*

ಬೆಳೆ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾದ ಹಣವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೇ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಲ್ ಇಲಾಖೆಯು ಸಮಗ್ರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಂಜಿಎನ್‌ಆರ್‌ಇಜಿಎಸ್‌ನ ಅಧಿಕೃತ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಲಾದ ದತ್ತಾಂಶದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು 2018-19ರಲ್ಲಿ[25] ತೊಂದರೆಗೀಡಾದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉದ್ಯೋಗವು ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ನೋಂದಾಯಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 2.39 ರಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದೆ. ಪರೀಕ್ಷಾ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಒದಗಿಸಲಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉದ್ಯೋಗವು ಶೂನ್ಯದಿಂದ ಎಂಟರ ನಡುವೆ ಪರಿಮಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

2018-19ನೇ ಸಾಲಿನ ಬರ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಾ ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಜಿ.ಎಸ್. ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉದ್ಯೋಗದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ **ಕೋಷ್ಟಕ 4.6** ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಲಾಗಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಶೇಕಡಾ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ.

[25] ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ಬರವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ್ದು ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ.

ಕೋಷ್ಟಕ 4.6: ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಜಿ.ಎಸ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಬರ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ (2018–19) ಪರೀಕ್ಷಾ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವಿವರಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆ	ಒಟ್ಟು ನೋಂದಾಯಿತ ಕುಟುಂಬಗಳು	ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ 100–150 ದಿನಗಳ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಲಾಗಿದೆ	ಬರಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ 100–150 ದಿನಗಳ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಲಾಗಿದೆ	ಶೇಕಡಾವಾರು
ಬೆಳಗಾವಿ	7,77,607	5,968	5,967	0.77
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	2,21,327	5,066	5,066	2.29
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	1,62,772	902	0	0
ದಾವಣಗೆರೆ	2,30,319	9,176	9,176	3.98
ಹಾವೇರಿ	2,64,324	1,647	1,647	0.62
ಕಲಬುರಗಿ	4,10,512	5,028	5,028	1.22
ಕೊಡಗು	86,917	402	0	0
ರಾಮನಗರ	1,97,753	15,163	15,163	7.67
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	2,38,908	2,518	0	0
ಕರ್ನಾಟಕ	**78,67,647**	**1,98,947**	**1,88,161**	**2.39**

ಮೂಲ: ಎಂಜಿಎನ್‌ಆರ್‌ಇಜಿಎಸ್‌ನ ಅಧಿಕೃತ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್

ಇದಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 100–150 ದಿನಗಳ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ 2019–20 ರಿಂದ 2021–22ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾವಾರು 1.87 ಮತ್ತು 3.02 ರ ನಡುವೆ ಏರಿಳಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೆಳಗಿನ **ಕೋಷ್ಟಕ 4.7** ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 4.7: ಬರ ರಹಿತ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಜಿಎನ್‌ಆರ್‌ಇಜಿಎಸ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉದ್ಯೋಗದ ವಿವರಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆ	ಒದಗಿಸಲಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉದ್ಯೋಗದ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರಮಾಣ		
	2019–20	**2020–21**	**2021–22**
ಬೆಳಗಾವಿ	2.37	4.47	5.07
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	2.92	0.00	0.00
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	1.45	1.29	0.00
ದಾವಣಗೆರೆ	1.26	3.11	3.30
ಹಾವೇರಿ	2.43	2.73	5.11
ಕಲಬುರಗಿ	1.91	1.61	3.23
ಕೊಡಗು	1.15	1.08	0.13
ರಾಮನಗರ	9.20	0.06	0.05
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1.71	1.81	2.05
ಕರ್ನಾಟಕ	**2.65**	**3.02**	**1.87**

ಮೂಲ: ಎಂಜಿಎನ್‌ಆರ್‌ಇಜಿಎಸ್‌ನ ಅಧಿಕೃತ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿದ ಬರ ಕೈಪಿಡಿಯು ಬರದ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ತೆರಿಗೆ ಮನ್ನಾ ಮತ್ತು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ತೆರಿಗೆ ಮನ್ನಾ ಮತ್ತು ಭೂ ಕಂದಾಯದ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು, ನೀರು, ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಶುಲ್ಕಗಳಿಗೆ ರೈತರಿಂದ ಬಾಕಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮುಂದೂಡುವುದು, ಅಥವಾ ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಬಾಕಿಗಳು, ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಂತುಗಳನ್ನು ಮರುಹೊಂದಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ

ತೆರಿಗೆ ಮನ್ನಾಗಳು ಮತ್ತು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಬರಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ/ಪರೀಕ್ಷಾ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗಾಗಿ, 2018–19 ರಿಂದ 2021–22 ರ ಬರ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉದ್ಯೋಗವು ಶೇಕಡಾ 1.87 ಮತ್ತು 3.02 ರ ನಡುವೆ ಇದೆ ಎಂದು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕಗಳಿಂದ (4.6 ಮತ್ತು 4.7) ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್‌ಬಿಐ ಮಾಸ್ಟರ್ ನಿರ್ದೇಶನದ ಪ್ರಕಾರ ಅರ್ಹ ರೈತ ಸಾಲಗಳ ಪುನರ್ರಚನೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮನ್ನಾ ಮತ್ತು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ (ಆಗಸ್ಟ್ 2024).

ಶಿಫಾರಸು 10: ಶಮನ ಕ್ರಮಗಳ ಭಾಗವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆ–ಪೂರೈಕೆ ಅಂತರವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸಮಗ್ರ ನೀರಿನ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಗಣತಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಬೇಕು.